

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247866

ปัญหาทางกฎหมายในการกระทำที่เป็นการขัดกันผลประโยชน์
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

นิพนธ์ พุทธนวัฒน์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาดัรรมค้ำพะ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2553

600252472

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247866

ปัญหาทางกฎหมายในการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

นิพนธ์ พุทธนวัฒน์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญา
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

LEGAL PROBLEMS CONCERNING CONFLICTS OF INTEREST
IN ACCORDANCE WITH THE CONSTITUTION OF
THE KINGDOM OF THAILAND, B.E. 2550 (2007)

NIPON PUTHANAVARAT

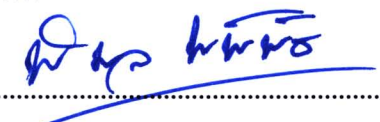
A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF LAWS

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางกฎหมายในการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ชื่อผู้เขียน นายนิพนธ์ พุทธนวรรณ์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สถาพร สระมาลีย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์นิมิตร ชินเครือ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พัฒนะ เรือนใจดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สถาพร สระมาลีย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิมิตร ชินเครือ)

.....กรรมการ
(อาจารย์จร พันธ์ป่อง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ประสาท พงษ์สุวรรณ)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหาทางกฎหมายในการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ชื่อผู้เขียน นายนิพนธ์ พุทธนวรรตน์
ชื่อปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สถาพร สระมาลีย์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์นิมิตร ชินเครือ

247866

การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นสถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่สาธารณะ ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่ยากต่อการตัดสินใจ กล่าวคือ ต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์สาธารณะ โดยทั่วไปแล้ว การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยังไม่อาจถือว่าเป็นการทุจริต เพียงแต่การกระทำประเภทนี้ เป็นกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ธุรกิจของตนเองหรือพวกพ้อง ด้วยการกระทำเช่นนี้ไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบัน จะพบว่า พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มักจะนำเอาเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์สาธารณะมาปะปนกัน ซึ่งผลประโยชน์ส่วนตนนั้นไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐ และเมื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะก็จะนำไปสู่การกระทำที่ไม่เหมาะสม และอาจนำไปสู่การทุจริตได้ในที่สุด

ในต่างประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีการกำหนดกฎหมายขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำ

ของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ มิให้กระทำการใด ๆ ที่จะนำพาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่สาธารณะคงคุณธรรมและใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง สำหรับกฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นกลไกในการควบคุมการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะมีรูปแบบและวิธีการของการควบคุมที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับแนวความคิดและสภาพของสังคมวิทยาการเมืองของแต่ละประเทศ ซึ่งกฎเกณฑ์ดังกล่าวของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ ได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาจนกระทั่งมีการกำหนดกฎเกณฑ์ดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการเมืองการปกครองที่มีความเชี่ยวชาญทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสมควรนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาถึงสภาพปัญหาในเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และกฎเกณฑ์ที่บังคับใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทย พบว่า แนวความคิดเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญอย่างมาก และยังมีมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 อีกด้วย อย่างไรก็ตาม มาตรการทางกฎหมายดังกล่าว ยังมีปัญหาหรือข้อบกพร่องและมีความไม่เหมาะสมอยู่บางประการ

ประการแรก ไม่มีบทบัญญัติห้ามสมาชิกรัฐสภาในการดำรงตำแหน่งในองค์กรธุรกิจเอกชน กล่าวคือ กฎเกณฑ์ที่เป็นข้อห้ามดำรงตำแหน่งในองค์กรธุรกิจเอกชน ได้กำหนดห้ามไว้เฉพาะรัฐมนตรีเท่านั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้อยู่ในบังคับของกฎเกณฑ์ดังกล่าวนี้ จึงเป็นไปได้ว่าอาจมีการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ของการเป็นสมาชิกรัฐสภา หรือการเป็นกรรมการในสภาของตนนั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้องที่ประกอบธุรกิจการค้าเช่นนั้นได้

ประการที่สอง ไม่มีบทบัญญัติห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ข้อมูลลับไปแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง กล่าวคือ ในการปฏิบัติหน้าที่ของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีสถานภาพไม่ว่าฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ จะเข้าถึงข้อมูลลับของรัฐในหลาย ๆ ด้าน หากมีการนำข้อมูลลับต่าง ๆ ของรัฐที่ได้รับรู้ไปใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือความได้เปรียบใด ๆ ในทางการเมือง ก็ถือได้ว่า เป็นการกระทำที่มีขอบและเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

ประการที่สาม ไม่พบว่า มีบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำการใด ๆ ที่เป็นข้อห้ามตามรัฐธรรมนูญในภายหลังพ้นจากตำแหน่งแล้ว กล่าวคือ อดีตผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองยังมีบทบาทหรือมีอิทธิพลอยู่พอสมควรตามบริบทของอำนาจหน้าที่ที่บุคคลผู้นั้นเคยปฏิบัติหน้าที่ จึงมีความเป็นไปได้ว่าอาจมีการใช้อำนาจได้เปรียบหรืออิทธิพลทางการเมืองที่ยังมีอยู่ ไปแสวงหาความได้เปรียบส่วนตัวโดยการเอาเปรียบต่อคู่แข่งทางธุรกิจอย่างไม่เป็นธรรม

ประการที่สี่ ข้อกำหนดในการถือหุ้นในองค์กรธุรกิจเอกชนของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ยังมีช่องว่างของกฎหมาย กล่าวคือ อาจมีการโอนหุ้นไปไว้กับบุตรที่บรรลุนิติภาวะของตน และจะอาศัยโอกาสในการดำรงตำแหน่งใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทหรือหุ้นของตนเองที่โอนไปไว้กับบุตรที่บรรลุนิติภาวะของตน กรณีดังกล่าวจึงไม่สามารถควบคุมและป้องกันมิให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

ประการที่ห้า ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นโทษให้ตัดสิทธิทางการเมืองสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามเป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่ง กล่าวคือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งไป แล้วยังสามารถกลับเข้ามารับตำแหน่งใหม่ได้อีก และก็มีโอกาสที่จะกระทำการที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายได้อีก

ประการที่หก ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นกระบวนการที่เป็นกลไกในเชิงจัดการแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว กล่าวคือ ปัญหาการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น บางกรณีอาจจะไม่มีความร้ายแรงมากพอ ถ้ามีกระบวนการโดยเปิดโอกาสให้ต้องหยุดการกระทำเช่นนั้น ก่อนที่จะให้พ้นจากตำแหน่ง ก็น่าจะเป็นการแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น จึงควรที่จะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ควรแก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติมาตรา 265 โดยการห้ามใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 266 โดยการห้ามมิให้บุคคลที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่งทำการติดต่อหรือดำเนินการใด ๆ กับหน่วยงานของรัฐ และยังต้องกำหนดให้ข้อห้ามตามมาตรา 265 และมาตรา 266 มีผลบังคับเป็นข้อห้ามไว้ภายหลังพ้นจากตำแหน่งด้วย และควรแก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติมาตรา 267 โดยให้รวมถึงการห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาไปดำรงตำแหน่งในองค์กรธุรกิจเอกชนด้วย

2. ควรแก้ไขเพิ่มเติมในบทบัญญัติมาตรา 269 โดยเพิ่มมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบ กรณีที่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้โอนทรัพย์สินหรือหุ้นของตนไปไว้กับบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วของตน

3. ควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 91 ให้มีเนื้อหาที่เป็นกระบวนการในเชิงจัดการแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และให้มีบทกำหนดโทษตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องพ้นจากสมาชิกภาพหรือพ้นจากตำแหน่ง อันเนื่องมาจากกระทำการที่ฝ่าฝืนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

4. ควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 236 ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง และมาตรา 250 ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยให้ทั้งสององค์กรนี้ มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม กำกับดูแลด้วยการให้คำปรึกษาหารือและออกคำวินิจฉัยข้อหาหรืออย่างเป็นทางการที่เกี่ยวกับเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ABSTRACT

Thesis Title Legal Problems Concerning Conflicts of Interest in
 Accordance with the Constitution of the Kingdom of
 Thailand, B.E. 2550 (2007)

Student's Name Mr. Nipon Puthanavarat

Degree Sought Master of Laws

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Asst. Prof. Dr. Staporn Samalee

Chairperson

2. Assoc. Prof. Nimit Chinkruea

247866

Conflicts of interest of holders of political position involve circumstances in which the holders of political positions have private interests that could influence their impartiality as they perform their duties as public officials. In addition, situations may occur in which it is difficult for holders of political position to make decisions in cases in which decisions have to be made supportive of either public or private interests. In general, conflicts of interest of holders of political position need not be necessarily regarded as corruption in spite of the fact that the power exercised may well go to serve what is beneficial to their own businesses or to the interests or activities of the parties to which they belong. Whether now or in the past, it has been often found that holders of political positions have often conflated or confused private and public interests

even in cases in which it is no part of state intention to serve private interests. Whenever private interest is given priority over public interest, eventually the outcome will be inappropriate or an instance of malpractice.

In a number of foreign countries, conflict of interest is considered to be of paramount importance in respect to the behaviors of holders of political position. The upshot is that regulations are enforced preventing those in the public sector from allowing private interests to influence the exercise of the power they hold in the public sphere in the course of carrying out their duties and responsibilities. Regulations used as devices of control in the area of conflicts of interest take on various forms and involve various methods of enforcement. These regulations will always be found to differ in conformity to concomitant differences in political ideology and political sociology from country to country. In the United States of America (USA) and the United Kingdom (UK), regulations have evolved from an embryonic stage to the more developed current stage in which there are systematic procedures. Moreover, competent oversight organizations see that holders of political power carry out their duties properly. Such regulations should be adapted so as to serve as guidelines for the Kingdom of Thailand (Thailand) in efforts to improve its system of regulations.

In studying problems of conflict of interest and concurrent enforcement regulations for holders of political position in Thailand, the researcher focused on the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2550 (2007) in respect to the concept of prevention and control of holders of

political position, as well as on legal measures governing conflicts between private and public interest under the Organic Law on the Prevention and Suppression of Corruption Act, B.E., 2542 (1999). Nevertheless, the researcher found that the measures in question still have weaknesses and are otherwise inappropriate in certain respects.

1. No legislation has been passed prohibiting Members of Parliament (MPs) from taking positions in private companies. Such regulations apply only to sitting ministers and not members of the House of Representatives or the Senate. Therefore, it is possible that MPs could use the exercise of the power vested in them, as could commissioners, to benefit their own business interests or those of associates.

2. No legislation has been passed prohibiting holders of political position from using confidential information obtained in the exercise of their duties to further their interests or those of their associates. Holders of political position—whether administrators or legislators—can easily have access to official confidential information in many ways. If they use such privy information for the sake of private interests, including private financial benefits or political advantages, such behaviors must be regarded as malpractice involving conflicts of interest.

3. There has been no legislation passed constitutionally prohibiting holders of political position who have been removed from office from engaging at a moderate level with areas related to their previous powers and responsibilities. Therefore, it is entirely feasible that they might exercise any residual power

they may still harbor to provide benefits for themselves or to take unfair advantage of business competitors.

4. There are still legal gaps in regard to the prime minister or other ministers who may hold shares in private organizations. They might be able to transfer shares to those of their children who have reached maturity and accordingly take the opportunity to exercise the power of their office to the benefit of their companies or to the share holdings transferred to their grown children. In such cases, legal gaps are seen to militate against controlling and preventing conflicts of interest.

5. No penal legislation has been passed disqualifying politicians who violate the provisions under which they were discharged. Thus, holders of political position having had official authority who have been subsequently discharged because of violating provisions of the constitution can still be reappointed and have the opportunity to repeat violations.

6. There are no ongoing legislative processes designed to solve the preceding problems. If, however, a conflict of interest case is not so serious, then processes should be instituted whereby the conflict of interest can be obviated without removal from office. In minor cases, this would seem to be a fitting solution.

Therefore, the researcher urges that amendments should be made to existing regulations concerning conflicts of interest of those holding political position. The researcher accordingly offers remedies conducive to better enforcement of the law as follows:

1. Provisions in Article 265 should be amended so as to prohibit the use of confidential information to serve one's own interests or those of one's associates. Article 266 should be amended to the end of prohibiting those who have just been discharged from political office from making contacts with or performing joint tasks with government officials. The prohibitions stated in Article 265 and Article 266 should become effective following removal from office. In addition, the provisions of Article 267 should be amended to the end of prohibiting members of the House of Representatives and members of the Senate from taking positions in private organizations.

2. Provisions in Article 269 should be amended such that regulatory and monitoring measures can be enhanced so that the prime minister or other ministers cannot transfer their assets or shares to their adult children.

3. Provisions in Article 91 should be amended so as to contain contents stipulating the processes to be used in solving the preceding problems, and stipulating penalties wherein are disqualified the holders of political position who were previously barred from membership or removed from office as the result of violations of constitutional law.

4. Provisions in Article 236 and Article 250 regarding the powers and duties of The Election Commission and The National Counter Corruption Commission should be amended so as to authorize the controlling and monitoring of putative cases of conflicts of interest through offering suggestions and making official decisions in cases in which they indeed do find conflicts of interest.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาจากท่านคณาจารย์
ดังต่อไปนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สถาพร สระมาลีย์
ผู้ที่เป็นทั้งอาจารย์ที่สอนให้วิชาความรู้อย่างมากมาย และให้ความกรุณาเป็น
ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาในการให้คำปรึกษา และ
ช่วยเหลืออย่างดีที่สุดตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์นิมิตร ชินเครือ ที่ให้ความกรุณา
รับเป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อท้วงติง อันเป็น
ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์พัฒนะ เรือนใจดี ที่กรุณาเป็น
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อท้วงติงอันเป็น
ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ประสาท พงษ์สุวรรณ และอาจารย์จร พันธ์เป็รื่อง
ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำตลอดจนข้อท้วงติงอันเป็น
ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณเพ็ชว และคุณนฤมล พุทธนวัฒน์ พ่อแม่ที่ได้
กรุณาให้โอกาสในการศึกษา ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงระดับปริญญาโทแก่ลูก ด้วยการสนับสนุน
เงินทุนการศึกษาที่หามาด้วยความเหนื่อยยาก รวมถึงกำลังใจและความปรารถนาดีที่มีให้
โดยไม่เคยหวังผลตอบแทน ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้เขียนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาตลอดมา
และต้องขอขอบคุณครอบครัวเล็ก ๆ ของผู้เขียนที่ให้ความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือ
อย่างดียิ่งตลอดมา

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโทนิติศาสตร์ รุ่นที่ 14 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่ได้ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

นิพนธ์ พุทธนวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(8)
กิตติกรรมประกาศ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
3. สมมติฐานของการศึกษา	9
4. วิธีดำเนินการศึกษา.....	9
5. ขอบเขตของการศึกษา	9
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 แนวคิด และความหมายของหลักการว่าด้วยการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์	11
1. แนวคิดของหลักการว่าด้วยการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์.....	11
1.1 ที่มาและความหมายของตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ.....	12
1.2 ทฤษฎีว่าด้วยหลักการแบ่งแยกอำนาจ.....	14
1.3 ทฤษฎีว่าด้วยการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์.....	18
2. ความหมายของการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์	24
3. เจตนารมณ์ที่มีการบัญญัติเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ไว้ในรัฐธรรมนูญ.....	30
4. ความหมายของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	33

บทที่	หน้า
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	37
6. รูปแบบของการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์.....	41
7. มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	46
7.1 กฎเกณฑ์ในเชิงป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์.....	47
7.2 มาตรการบังคับสำหรับการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย.....	65
7.3 องค์การที่บังคับการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย	67
8. มาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษ	71
8.1 กฎเกณฑ์ในเชิงป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์	72
8.2 มาตรการบังคับสำหรับการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย.....	81
8.3 องค์การที่บังคับการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ตามกฎหมาย	82
3 บทบัญญัติตามกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่ง ผลประโยชน์	85
1. บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	86
1.1 การห้ามดำรงตำแหน่งที่ก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์	86
1.2 การห้ามกระทำการที่ก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์	89
1.3 ข้อกำหนดการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในองค์กรธุรกิจเอกชน	95
1.4 การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากตำแหน่ง.....	97
1.5 การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.....	100
2. บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	102

บทที่	หน้า
2.1 การห้ามเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับ หน่วยงานของรัฐ	104
2.2 การห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่สมควร.....	105
2.3 การห้ามกระทำการต่าง ๆ หลังพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	107
3. บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของ รัฐมนตรี พ.ศ. 2543.....	109
4. กระบวนการและองค์การที่บังคับการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยว กับการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์	111
4.1 การฝ่าฝืนข้อห้ามการดำรงตำแหน่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ.....	111
4.2 การฝ่าฝืนข้อห้ามกระทำการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ	113
4.3 การฝ่าฝืนข้อกำหนดการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในองค์กร ธุรกิจเอกชน.....	115
4.4 การฝ่าฝืนข้อห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	116
4.5 การฝ่าฝืนข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วน และหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543	120
4 วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	123
1. มาตรการทางกฎหมายในเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.....	124
1.1 ปัญหาการขาดบทบัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้ดำรงตำแหน่ง ในองค์กรธุรกิจเอกชน.....	125
1.2 ปัญหาการขาดบทบัญญัติห้ามใช้ข้อมูลลับไปแสวงหา ผลประโยชน์	128

บทที่	หน้า
1.3 ปัญหาการขาดบทบัญญัติห้ามกระทำการภายหลังพ้น จากตำแหน่ง	130
1.4 ปัญหาของข้อกำหนดในการถือหุ้นในองค์กรธุรกิจเอกชน ยังมีช่องว่างของกฎหมาย อาจมีการหลบเลี่ยงได้	133
1.5 ปัญหาของการขาดบทบัญญัติที่เป็นโทษตัดสิทธิทางการเมือง สำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามเป็นเหตุให้ต้อง พ้นจากตำแหน่ง.....	136
1.6 ปัญหาของการขาดบทบัญญัติถึงกระบวนการที่เป็นกลไก ในเชิงจัดการแก้ไข.....	140
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	147
1. บทสรุป	147
2. ข้อเสนอแนะ	154
ภาคผนวก	
ก ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา.....	158
ข คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ	164
ค คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.....	171
บรรณานุกรม	175
ประวัติผู้เขียน	179